



ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; П'ЯТЬ ЦЕНТИВ За кордоном.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 — 4-0237. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ПРОВІРКА ШПИГУНСЬКИХ ЗАТІЙ ЗАПЧАТКОВАНА В СТОЛИЦІ

Вашингтон, 28 липня. — Секретар стеїту Джордж К. Маршал настановив громадянський комітет з трьох людей для перевірки закідів, наче б то через Об'єднані Держави продавалися до Америки чужинні шпигуни й підривні елементи, які загрожують безпечеству Злучених Держав. У склад громадянського комітету входять: Бендіамин М. Мек Келвей, редактор щоденника Вашингтон Івнінг Стар; Джеймс Г. Ров, колишній асистент генерального прокуратора в Монтані; Марселус С. Шайлд, колишній помічник конгресової комісії приїдлів. — З головної квартири Об'єднаних Держав у Лейк Сокеєс наспіли вісті, що ця організація не має що закривати. Заступник генерального секретаря О.Д., Аркадій Соболев, заявив, що він дістав заповнення, що департамент стеїту Злучених Держав не буде домагатися жадних інформацій від О.Д.

Комісія Неамериканських Діян, палата репрезентантів вислала тізання до пани Елізабет Т. Бентлі, щоб вона розкрила шпигунську діяльність комуністів в Америці на підставі матеріалу, який вона прибирала, коли сама служила як шпигунка для Советів. Пани Бентлі це оспалена деякими цоденниками „Вашингтон Івнінг Стар“, яка підставала звідки від американських урядовців. Вони за спонуюкою комуністів, видобували тайни федерального уряду впроваджені кількох літ для переселення їх до Москви. Вона описала зрадника комуністів і передала свої матеріали Федеральному Бюрою Інвєстїгацій. Конгресмен Дж. Парнел Тамес, предсідник комісії палати репрезентантів, заявив, що переселення пани Бентлі буде тайне, однак комісія описала оприлюднити загальні вісті про розгалуження комуністичного й советського шпигунства в Америці. Мис Бентлі живе в готелі Ст. Джордж в Брукліні, Н. Й., однак від кількох днів вона звідти щезла.

Республіканці склали план акції над предсідником президєнта Вашингтон. — Сенатори-Республіканці погодилися над планом, що зробить з домаганнями президента Трумана, поставленими ним у його промові в вівторок. На підставі цього плану банкова комісія сенату й палата репрезентантів почне переслухання над економічними предьявленнями президента, тобто в справі стримання інфляції. Республіканські провідники сенату згодилися теж на дискусію над законопроектом для знесення податку від голосування в південних стеїтах. Цей законопроект вже перейшов у палату репрезентантів минулої сесії. Якніх 20 сенаторів-демократів з південних стеїтів заповіли обструкцію проти того блу.

НЕСПОДІВАНА ПОРАЗКА ЛІБЕРАЛІВ В ПРОВІНЦІ КВІБЕК

Отава, Канада. — Провінційний премієр Моріс Дюплєс відіє сенсаційну перемогу при виборах до провінційного парламенту Квебеку. Ліберальної партії можна пезпоміж кандидатів його партії

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА ТА РЕОРГАНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ ДОВЕРШЕНИМИ ФАКТАМИ

ПОЧАЛАСЯ НОВА ДОБА УКРАЇНСЬКОЇ ІСТОРІЇ; В ЗАХІДНІЙ ЄВРОПІ ВІДБУЛАСЯ ПЕРША СЕСІЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ, ЩО ПРИЙНЯЛА ДО ВІДОМА РЕОРГАНІЗАЦІЮ УКРАЇНСЬКОГО УРЯДУ. ФОРМАЛЬНЕ ПОТВЕРДЖЕННЯ НЕДІЙНОСТІ ВАРШАВСЬКОГО ДОГОВОРУ, СХВАЛЕННЯ ДЕКЛАРАЦІЮ ТА ВИНЕСЕННЯ ІСТОРИЧНІ РІШЕННЯ ЗАГАЛЬНО-УКРАЇНСЬКОГО ЗНАЧЕННЯ.

Комунікат Української Національної Ради

Нав'язуючи до актів українського національно-державного будівництва і до традиції української національно-визвольної боротьби від давнього минулого по сьогоднішній день та спираючись на волю діючих тепер українських політичних організацій, створено Українську Національну Раду.

До Української Національної Ради увійшли представники українських тепер діючих політичних організацій, а саме: Українського Національно-Демократичного Об'єднання, Українського Національно-Державного Союзу, Української Соціал-Демократичної Робітничої Партії, Української Партії Соціалістів-Революціонерів, Української Соціалістично-Радикальної Партії, Української Революційно-Демократичної Партії, Організації Українських Націоналістів і Організації Українських Націоналістів-Революціонерів.

В днях 16—20 липня 1948 року в одному з міст Західної Європи відбулася перша сесія Української Національної Ради. Відкриття Української Національної Ради довершив Голова Директорії Української Народної Республіки та виголосив державно-правну декларацію.

Українська Національна Рада, по зложенні присяги усіх її членів, обрала свою Президію в складі Голови, чотирьох його Заступників та Секретаря.

На місце дотеперішнього Виконного Органу Українська Національна Рада прийняла до відома новий його склад, який зложив присягу перед Українською Національною Радою, як своїм зверхнім органом.

Виродом своєї засідки Українська Національна Рада схвалила свою Декларацію та важливі постанови загально-національного значення, а між іншими: створення національного фонду, національного катастрофу Світового Союзу Українців та інші, які передано Виконному Органу для реалізації.

Створенням Української Національної Ради та Виконного Органу в новому складі повстав спільно-єдиний український національно-політичний Центр, до якого від довгого часу прямували українські політичні організації.

ПРЕЗИДІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ.

Дня 21. липня 1948.

Перша Сесія Української Національної Ради

(Власна кореспонденція „Свободи“).

Перша Сесія Української Національної Ради відбулася в одному з міст Західної Європи 16—20 липня 1948 року. Те, про що мріяли українські патріоти не один десяток літ після окупації сусідніми державами Української Народної Республіки, стало фактом: єдність українських політичних сил на радість українського народу, супроти бажання ворогів здійснена. Делегати до Національної Ради зібравися в гарно прикрашений залі ранком 16. липня в 10 годині. На стінах, удекорованих килимами, бачимо український національний прапор, державний герб — Тризуб, та знаки всіх українських земель. Засідання Української Національної Ради відкрив голова Директорії Української Народної Республіки. Цим актом засвідчено, що Українська Національна Рада дорожить традицією нашої державності, за яку після революції 1917 року боролися, терпіли муки і умирали вірні сини українського народу.

Повна тиша опановує залу. Найстарший віком член Національної Ради складає присягу для тимчасового головування до виборів постійної Президії Української Національної Ради:

„Присягаю Богові і своєму народові, що буду вірно служити моїй Батьківщині, борючись за її визволення і в своїй діяльності руководитися єдиною доброю українською нацією“.

Після цього з членів Національної Ради покликано двох секретарів і двох скрутаторів (для числення голосів при виборах Голови Ради та членів Президії).

Усі члени Національної Ради встають для зложення присяги. Текст присяги прочитують тимчасовий Голова, і кожний зокрема, названий по імені, каже: „Присягаю“. Актом присяги делеговані до Національної Ради особи набувають права членства в цій установі. Далі Національна Рада вибирає Президію: Голову, його Заступників і Секретарів. Голова Національної Ради дає слово Президентові Директорії Української Народної Республіки для декларації.

В цій декларації зазначено, між іншим:

„В далекому минулому були різні трактати між Україною й її сусідами. Ті трактати не завжди відповідали інтересам нашої Батьківщини, бо тяжкі обставини нашої визвольної боротьби не дозволяли нам диктувати сусідам нашу волю. Найпідприємливішим спробами трактату була так звана Варшавська угода 1920 року, про яку мушуть тут згадати, бо про ту угоду тепер особливо часто пишуть. Вимагають навіть її уневажнення, так ніби вона до цього часу була дійсною. Цієї угоди не ратифікувала ні українська ані польська сторони, остання навіть зірвала її в Ризі сепаратним трактатом Польщі з Росією. Тоді ж наша делегація на чолі з сенатором Шелухином, з уповноваження нашого уряду, зложила заяву

про уневажнення Варшавської угоди. І пізніше, включаючи боротьбу Карпатської України за незалежність, в якій співробітники уряду брали активну участь, наш уряд ніколи не вважав себе зв'язаним тією угодою. Були пізніші офіційні заяви членів уряду, було і моє офіційне ствердження в листі до громадськості на весні 1945 року про неважність тієї угоди. Негативні наслідки Варшавської угоди полягали насамперед в тому, що вона сприяла розбиттю наших національних сил і викликала полеміку, яка не затихла до останнього часу. Тому вважаю необхідним перед Високими Зборами ще раз ствердити, що Варшавська угода є документом минулого часу, вигаслим протягом півроку по його підписанні, не обов'язуючим і нині не існуючим.“

Головною підставою нашої боротьби були й будуть власні сили українського народу. Та спираючись на ті сили, мушуть шукати таких могутніх союзників, які, в своїх власних інтересах, допомогли б нам, бо без сторонньої допомоги наші завдання будуть занадто тяжкі. Тільки шукаючи союзників, ми не сміємо йти на якісь компроміси в справі нашої державної суверенності та інтегральності наших земель“.

Після виголошення декларації Голова Директорії УНР складає присягу на руки Голови Національної Ради, що буде в своїй діяльності поступати (Докінчення на стор. 3-тій).

КАТАСТРОФАЛЬНА ЕКСПЛОЗІЯ ФАБРИКИ В НІМЕЧЧИНІ

ЕКСПЛОДУВАЛА ХЕМІЧНА ФАБРИКА І. Г. Ф. В ЛЮДВІГСГАФЕНІ, У ФРАНЦУЗЬКІЙ ЗОНІ. ПОНАД 300 ВБИТИХ І БІЛЯ 6,000 ПОРАНЕНИХ. НАШЕ ВІСЬКО БЕРЕ УЧАСТЬ В РЯТУНКОВІЙ АКЦІЇ. ПРИЧИНА КАТАСТРОФИ ЩЕ НЕ УСТАЛЕНА.

Людвігсгафен, Німеччина, 29 липня. В цьому місті у французькій зоні трапилася вчора катастрофальна експлозія хемічної фабрики відомої німецької фірми І. Г. Фарбен Індустрі, жертвою якої впало понад 300 вбитих і понад 6,000 поранених, з того половина поза фабрикою. Точної кількості жертв ще не можна було усталити, бо рятунок акція, в якій крім німецької поліції та санітарної обслуги беруть участь теж французькі і американські військові частини, ще продовжується. Лікарні в трьох містах заповнені раненими, біля яких заходяться тисячі лікарів. З-під руїн ще доносяться стогони вмираючих. Багатьом смертельно пораним священники віддають останню прислугу такі ж місці катастрофи. Перша експлозія трапилася вчора після полудня, безпосередньо перед тим, як фабрика мали залишити 25,000 затрунених в ній робітників. Після того наступили далі експлозії, спричинюючи жахливе спустошення в цій околиці. Гук експлозії було чути в доколичинних містах, теж в американській зоні за Рейном. Експлозії на фабриці виробляла хемічна і медікаменти, але в останньому кружляли теж не потверджені вістки, що французькі власті використовують її теж до виробу високо експлозивного матеріалу для ракетових літаків, та для ракет взагалі. Причини експлозії докищо не усталено і місцеві та окупаційні власті відмовляються від будь-яких коментарів на цю тему.

ПІДГОТОВЛЮЮТЬ ГОСПОДАРСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ ЗАХІДНИХ І СХІДНИХ КРАЇН

Женева, 29 липня. В міжнародних дипломатичних колах вважають, що тепер власне наспів час, в якому всі країни демократичного Заходу і тоталітарного Сходу могли б щезраз спробувати налагодити свої стосунки при „круглому столі“. В тій цілі на осейн планують загальну господарську конференцію, в якій взяли б участь всі західні країни, окуповані військами Маршала, та опановані Совєтами східноєвропейські держави.

КАТАСТРОФА АМЕРИКАНСЬКОГО ЛІТАКА В ДОРОЗІ ДОВКОЛА СВІТУ

Аден, Арабія, 29 липня. Одні з трьох американських суперфортець Б-29, що відбувають лет докола світу, розбиті вчора в морі, недалеко від цього порту на південному побережжі Арабії. Тільки один літак врятувався, а 16 вважається за погібших. П'ять трупів вже вилучено з води та похоронено з усіми військовими почесами. Причини нещастя ще невідомі.

МЕНОР БЕРЛІНА ВІДКИДАЄ СОВЕТСЬКЕ ДОМАГАННЯ

Берлін, 29 липня. Берлін має тепер двох шефів поліції, після того, як заохочений західними союзниками мейор міста, Фрау Лойзе Шредер, відкинула домагання советського військового команданта, щоби на цьому пості залишити вишкоченого в Москві комуніста Павла Марграфа. Мисья Рада його відставила, іменуючи на його місце соціаліста Штумма.

ЮГОСЛАВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ПОТВЕРДЖУЮТЬ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Београд, 29 липня. Конгрес югославської комуністичної партії ухвалив вчора свою „партійну лінію“ та вибрав збільшений з 26 до 62 членів центральний комітет, даючи повну піддержку Тітові в теперішньому конфлікті зі Советським Союзом та його іншими сателітами з Комінформу. В кінцевій декларації ще раз відкинуто обвинувачення Комінформу, о б в и ну в а ч у ю ч и його зі свого боку.

АМЕРИКАНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ НА ДУНАЙСКУ КОНФЕРЕНЦІЮ

Београд, 29 липня. Вчора тут прилетіла двома літаками американська делегація на конференцію в справі міжнародного річкоплавання по Дунаю. Делегацію очолює амбасадор Кавендіш Кеннон. Тому, що делегація Советського Союзу і його сателітів переважають західних союзників кількістю голосів, вважається, що справа процедури буде найбільш оспорюваною проблемою.

ЮГОСЛАВІЯ ОБВИНУВАЧУЄ АМЕРИКУ В ЗАГРОЗІ МИРУ...

Лейк Сокеєс, 29 липня. Югославський більшовицький уряд звернувся до Ради Безпечки ОД зі зажаданням, що Злучені Держави і Британія загрожують мирові, ведучи кампанію за прилучення Трієсту до Італії. Зі західного боку, замість відповідати на це безглузде обвинувачення, взяли його докищо під дипломатичний мікроскоп, щоби ствердити наскільки воно стоїть у зв'язку з теперішнім конфліктом в „комуністичній сімті“.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ПРОПОНУЮТЬ СОВЕТАМ КОНФЕРЕНЦІЮ НА ТЕМУ ВСІХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ПРОБЛЕМ

Лондон, 29 липня. Вчора тут повідомлено, що Злучені Держави, Британія і Франція задумують запропонувати Совєтам конференцію, яка охоплювала б не тільки Німеччину і Берлін, але теж інші європейські проблеми, головно справу Австрії і Трієсту. Справу представляють советським міністрам закордонних справ західні амбасадори вже в найбільшому часі і все залежатиме від советського становища. Якщоб воно було негативне, тоді добачується можливість ще одного і останнього вже дипломатичного кроку західних союзників, іменню, перед ачу справи Раді Безпечки О.Д., як загрозилої для світового миру.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На шість місяців	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Дієрзі Ситі і закордоном:			
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На шість місяців	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
Число з поведінкою (англійською мовою):			
На рік	\$2.50	One year	\$2.50
На шість місяців	\$1.50	Six months	\$1.50

Classified Advertising Department, 697—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Боротьба президента проти інфляції

Як головну причину скликання надзвичайної сесії 80-го конгресу подав президент Труман необхідність стримування інфляції. Ця справа, на його думку, така пильна, що не можна відкласти аж нововибраний 81-й конгрес підійти за яких 8 місяців. У своїй промові, виступаючи на зібранні обох конгресових палат у вівторок 27. липня, президент доводив, що занедбання протидіяти проти інфляції, було б важко важною глупістю. Підвищення цін життєвих продуктів стає дошкульнішою кожного дня. Вона дається в знаки кожній американській родині, а теж і цілому світові і світовий мир залежний від сили нашого господарства. Комуністи — все одно, в Америці чи закордоном — рахують, що наш теперішній добробут покінчиться депресією і вони тільки ждуть, щоб в нашій країні прийшло до господарської руїни.

Другою важливою справою, для якої конгрес був скликаний, це справа побудови домів, для якої він перейшов був у сенаті під час попередньої сесії конгресу.

Інші зазначені справи це лише інцидентальні, хоч і важливі в кожному часі.

Тому, що найпильнішою справою, як згадав президент, є справа інфляції, треба придуматися над її причинами, так, як їх згадував президент у посланні.

«Ціни вже такі високі, що минулого року більш ніж одна чвертьна родина у нашій країні були приневолені віддати на життя більше ніж заробили... Водночас промислові ціни, які дотикають всіх бізнесменів і робітників, скачуть швидко. Підвищення цін на вироби оприлюднюють раз-у-раз промислові підприємства, які мають вплив на наше ціле господарство... Підвищення цін промислових виробів є для нас так само важлива, як і життєві кошти. Вона падає тягарем на незалежного бізнесовця. Вона грозить знищенням справедливої рівноваги між промисловістю і рільництвом. Вона може покінчитися тільки катастрофою, коли так піде далі».

«Ще й тепер є люди, які повторюють старий аргумент, що... ціни падають, коли знати контролю з продукції. Таких аргументів уживали ті, що домагалися знесення контролю цін перед двома роками. Рекорд вказує, що той аргумент був помилковий. Продукція в дещо зросла і ми хочемо її далі збільшити. Показується, однак, що навіть в часах повного зайняття робітників, при повній використанні мате-

ріалів і при повній русі підприємств — ціни далі зростають і те швидше ніж сама продукція. Отже є очевидним, що нам не годиться здаватися на зріст продукції, щоб не допустити до зросту цін, а треба застатувати прямо саму інфляцію».

Після висловлення таких поглядів, президент висловив 11 точок для стримування інфляції. З цих аргументів президент можна прийти до висновку, що справді так є, як він каже: продукція змагається, але ціни не тільки не падають, а ще зростають. Це вказує, що згада-

Микола Чубатий.

Наукове Товариство ім. Шевченка при праці

Надійшли до Америки два томи нових видань найвищої української наукової установи — Наукового Товариства ім. Шевченка — Записки НТШ, том 157-й та перший випуск обновленого популярно-наукового журналу «Сьогодні та Минуле». Обидва публікації проголосили світові, що негитуювана, але справжня українська академія наук обновила свою видавничу працю перерваною 8 літ двома большевистськими окупаціями та надало нових на Україну. НТШ тимчасово заложило свою головну хатину в Мінхені та своїми виданнями сказало, що українська вірна наука живе та жити буде навіть серед найгірших обставин еміграційного життя.

Перед нами 157-ий том, асему науковому світові відомий, «Записок НТШ» — тої хроніки наукової думки провідної останніх шістьдесять років історії української нації. Кілька споминів несе зі собою той історичний том, виданий на далекій чужині поза рідніми землями. Перед нашими очима пересувається фільм українських вчених соборної України, що плодами свого ума перед світом вселюдської науки зазначували динамічне життя поневоленої, однак вічно непокоєної української нації. А між ними такі відомі імена українського національного відродження як: Володимир Антонович, Дмитро Багалій, Хведір Вовк, Орест Левицький, Вячеслав Липинський, Олександр Барвінський, Іван Верхратський, Іван Пулюй, Михайло Грушевський, Олександр Левицький, Іван Нечуй-Левицький, Микола Лисенко, Гнат та Павло Житецькі, Олександр Русов, Дмитро Дорошенко, Іван Франко, Володимир Гнатюк, Володимир Ле-

вицький, Станіслав Дністрянський, Степан Рудницький, Василь Шурат, Олександр та Філарет Колесси, Кирило Студинський та десятки інших, що їх плоди духа виповняли сторінки попередніх 156 томів Записок та кілька соток дру-гих наукових публікацій НТШ. Це вони продовжували 60 літ виробляли українському народові атестат на новочасну культуру націю. Тому і не дивно, що за честь собі мали прийняти членство НТШ такі вчені, як Макс Планк, Альберт Айнштайн, Альфред Енсен, Алексій Шахматов та десятки інших. Тому з правдивим зворушенням ви дивитеся на цей новий том, що навізує нитку традиції, сновану так серцем синами соборної України, що тоді, коли українська земля розрізана двома вірлами, австрійським та російським, і не мріяла про можливість злучитися в одну соборну державу самостійної української нації. Це, що вида-но НТШ друком продовж останніх 60 літ, дійшлося правдивим сокровищем української соборної нації, чого ні вода не забере, ні огонь не спалив, чого ні польська поліція ні російська крівава Чека не в силі були зліквідувати.

Остання зліквідувала матеріальні добра НТШ — три величаві домів у Львові, великої цінності бібліотеку, три музеї, друкарню та переплетальний цех, установи уфундовані здебільша меценатами зі сходу України, однак лишалися по бібліотеках Європи, Азії та Америки біля шість соток томів українського духа, вибитої авторами на папір та на віки вічні утворюваного в сотках томів НТШ.

Новий том Записок дотримує

літню всеукраїнські традиції найстаршої української наукової установи, бо приносить працю вченого зі сходу України, спадкоємця історичної школи Михайла Грушевського, а саме працю проф. Льва Окінішевича «Знатне Військове Товариство в Україні Гетьманщині XVII та XVIII століття».

Праця талановитого історика українського права прямо революційна. Вона ставить нам перед очі правдивий соціальний лад Другої Української (Козацької) Держави, дотеперішніми істориками часто односторонньо представлений. Проф. Окінішевич відкриває нам, що козацька держава, хоч визволяла український народ з польської неволі, не вносила цілковитої соціальної революції. В будові української держави брала визначну участь також українська шляхта, що в новому громадянстві під назвою «Значного Військового Товариства» була стовпом хребетним української держави та її організаційним чинником.

«Знатне Військове Товариство» бере свій початок аж за часів Хмельницького; воно розвивається в правдивий стан за наступних гетьманів. Нова праця проф. Окінішевича розбиває тим самим в дум промислові переконання, часто іспіровані московською пропагандою, що геть. Мазепа перший завіз нову шляхту в Україну та наложив на селян панщизняні обов'язки. Праця проф. Окінішевича поперта величезним джерельним матеріалом вказує, що геть. Мазепа не був ворогом українських мас, як в демагогічній проти-українській літературі малюють його москалі та дехто із своїх.

Та новий том «Записок Н. Т. Ш.» це тільки перша ластівка весни української обновленої наукової праці. Друкується вже наступний том Записок, що принесе нам працю другого східного українця, проф. Яковлева про козацький кодекс українського права. Черговий том посвячений буде виключно Великому зривові українського народу під проводом Богдана Хмельницького 300 літ тому назад, що приніс Україні в звільнення зпід Польщі.

Готові до друку томи Філософської Секції та Математично Природничої секції, останній виїде мабуть в чужих мовах англійській, французькій, німецькій).

Наукове Товариство ім. Шевченка підготувало також величезної ваги твір: «Енциклопедію Українознавства». В нинішніх часах коли майже всі українські бібліотеки на рідних землях та поза Україною розбиті, а рівночасно українське життя переживало таку страшну кризу, конечно треба з науковою стислістю о-

працьованого інформаційного підручника про всебічне українське життя — Енциклопедію Українознавства. Кілька десятків українських вчених з усіх земель України, найкращі фахівці своєї науки працюють над тим збірним виданням, що стане основним інформатором про Україну та українців.

Та крім стислого наукового твору НТШ навязало до своєї лавівської традиції з-перед 1939 року та приступило до обнови видання популярно-наукового журналу під заголовком: «Сьогодні та Минуле». Відновлений журнал має бути лучником поміж українськими наукою та широкими шарами українського громадянства. Тим НТШ дає до-каз, що розуміє завдання нової науки — достосовуватися до потреб літучого життя нації.

Немає сумніву, що одним із браків української передвоєнної науки все був брак лунності поміж науковими дослідженнями українських вчених та потребами нації в дану пору. Під тим оглядом, кожна європейська наука з українською включно повинна брати собі приклад з американської науки, що все живо відтворює темп національного життя та на нього постійно реагує. Це не значить, що наука має стати засобом пропаганди, як це діється в тоталітарних державах, комуністів та фашистів. Навпаки, наука в Америці є на-сто відсотків незалежна та зберігає свою наукову об'єктивність. Зв'язок американської науки з життям лежить в цьому, що американський вчений, американські наукові установи опрацьовують питання, яких розв'язки нині громадянство потребує і на які воно нині хоче мати відповідь від своїх вчених.

Коли теж наукові дослідники та наукові публікації НТШ підуть тим шляхом, то наша найповажніша наукова установа сповнить свій довг зглядом України як найповніше. Вчений мусить в такі історичні часи як нинішні вивчати подих епохи та своїми дослідженнями допомагати розуміти та розв'язувати питання нині некучі для української нації.

Наукове Товариство ім. Шевченка прийняло димавичний розмах у своїй науковій праці. Українські вчені, зорганізовані в цій установі серед найважчих обставин скитального життя, працюють і хоча служать своїй нації не раз в голоді та холоді. Однак для вченого найбільшою розрадою його життя є побачити працю свого ума народженою на світ — опублікованою. Безнадійність охоплює вченого, коли він по важкій та козольній праці освідлює собі, що його праця не побачить світу та (Докінчення на стор. 3-ій)

ІВАН КРАВЧЕНКО. Авторські права застережені. ЧОРНИЙ ВОРОН (ПРАВДА ПРО СССР)

Всім мученикам і нечисленним жертвам комунізму — присвячує. Автор.

Слово «ім'я революції» розстріляти? замінити, а саме: «ім'я УССР, або РСФСР, або СССР» — розстріляти, або тим же ім'ям позбавити на 5—10—15—25 років усіх прав (?) і заслати на поступову смерть в Соловки, Котлас, Нарим, Чукотку і т. д., що в перекладі на німецьку мову означає: Дахау, Аушвіц, Бухенвальд і т. д.

Отже форма змінилась до того, що її навіть важко пізнати, а зміст у формі залишився старий — катівський.

хоч і відчуваю, що не додержуюсь цього, а частенько буду ухилившись у бік. З одного боку, важко бути послідовним через ті умовини, в яких я взагалі живу і пишу, а ще важче бути послідовним тоді, коли перед очима встають цілі армії отих мучеників, розстріляних «ім'ям революції», коли встають оті десятки мільйонів найчесніших та шляхетних людей, знищених волею купки політичних авантюристів і кожний з тих жертв комунізму протягає покалічені руки, голови і ноги, благає і наказує: Ти живий свідок! Пиши! Пиши, нехай весь світ

знає, за що ми загинули! Кричи! Галасуй! Але так кричи, щоб не залишилось на світі жодної людини, яка б не почула! Щоб не було жодної людини, яка б не почула тієї світової правди, в ім'я якої ми загинули!

Тіні замучених комунізмом десятки мільйонів людей стоять перед очима. З їх висохлих скелетів ще капає невинно пролита кров, яка благає і наказує, щоб Нюрнберзький процес роздівляти, як прелюдію до генерального Московського процесу над майже всім Леніном, над ходячим, зловонним трупом Сталіна та його помічників, які є безпосередніми вбивцями та катями тих жертв комунізму, котрих розстріляно та замордовано «ім'ям революції» та «ім'ям СССР». Ті мученики, ті жертви, що їх знищив комунізм, вимагають і наказують в ім'я Бога, в ім'я правди і справедливості судити; сьогодні судити мертвих Маркса, Енгельса, Леніна

і сьогоднішніх провідників їх людоджерської ідеї — Сталіна і його помічників. Важко, дуже важко методично та послідовно, крок за кроком і докладно передати людству всю жахливість комуністичної тиранії та відкрити очі деяким «сплячим», що в дійсності являє собою комуністичний «рай» в СССР, тоді, коли оте десятки мільйонів мертвих, знищених комуністичних людей, стоять перед очима, коли оті десятки мільйонів бланганих 170 мільйонів живих рабів, які виснажуються і вмирають в комуністичних лазах, розривають душу, а слюзи страждання за них заливають очі. Важко, неможливо викинути з думок і серця ту гостру, шохвилинну біль, не тільки за Україну, сплюндровану та поневолену комунізмом, та за ті синів і дочок, яких більшовини знищено Чекою — ГПУ — НКВД, а взагалі біль-душі, за всіх тих, що загину-

ли від рук комунізму і за тих, які виснажуються і вмирають в його кайданах. Але знову повернемося до Чеки і «Чорного ворона». Хто ж очолював оті різні: Губчека, Повчека, Райчека, Ортчека, Водчека і Чека взагалі? Зі всією відповідальністю за сказане, заявляю, що на чолі і поза ним стояли переважно кримінальні злочинці, які до революції (до 1917 року) були засуджені на ув'язнення або вічну каторгу за вбивства, розбої, крадіж, грабунства, гвалтування, фальшування грошей і т. д. — іншими словами — всі покидьки людства. Революція визволила їх з ув'язнень та місць заслання і вони всі як один, з кримінальних злочинців перевертались у «політичних» і обняли місця катів за Чека.

Чека якраз відповідає злочинському фахові кожного з тих «політикторжан» і вони о-

хоче згоджувались до «праці» в Чека. В їх старому фахові, за який вони були засуджені царським кримінальним судом, тобто за вбивства, грабунки та інше, більш потреби не було. Ім не треба було мерзнути десь у лісі, або мокнути під дощем в темну ніч, вичікуючи пережогого, або пережогого, щоб забити його і пограбувати. Не треба було вибирати найтемнішу ніч, щоб пролізти в якусь хату, вирізати дорослих і дітей, щоб пограбувати їх, а ще більш... не треба було битися відповідальності за ці злочини. Це вони могли робити цілком безкарно, офіційно і законно серед білого дня, бо вони всі посіли місця при владі — в першу чергу в Чека. Отже, вони більш не крали, не грабували, не фальшували грошей, не гвалтували і для цих цілей не вбивали за рогу, бо це все вони робили в день, в офіційній установі, в «урядові години».

Вони діяли «ім'ям революції». Ім'ям революції розстрілювали, тижі, ім'ям» конфіскували, що було потрібно, включно до алкогольних нап'яток і закуски. Десь колись з тих потвор апоподбалась якась «красуня». Негайно виплисувалась «ім'ям революції» ордер на арешт, а решту робив «Чорний ворон», який за пів години приносив в своє гніздо намичену жертву революції. В «гнізді», тобто в Чека, йшла чергова п'яна оргія голоторізів і лівів. В самий розгал цієї оргії відкривають двері і в дверях стає напів жива жертва революції. Вона стоїть нерухомо, аляючи з німним жахом в глибину кімнати, і в її очах все крутиться так швидко, що вона не встигає схопити очима хоч одну річ... (Дальше буде).

В останній українській газеті вийшов згодом цей номер «Свободи».

З ЖИТТЯ ГРОМАД і ОРГАНІЗАЦІЙ

ГАРТФОРД, КОНН.

Нове українське підприємство.

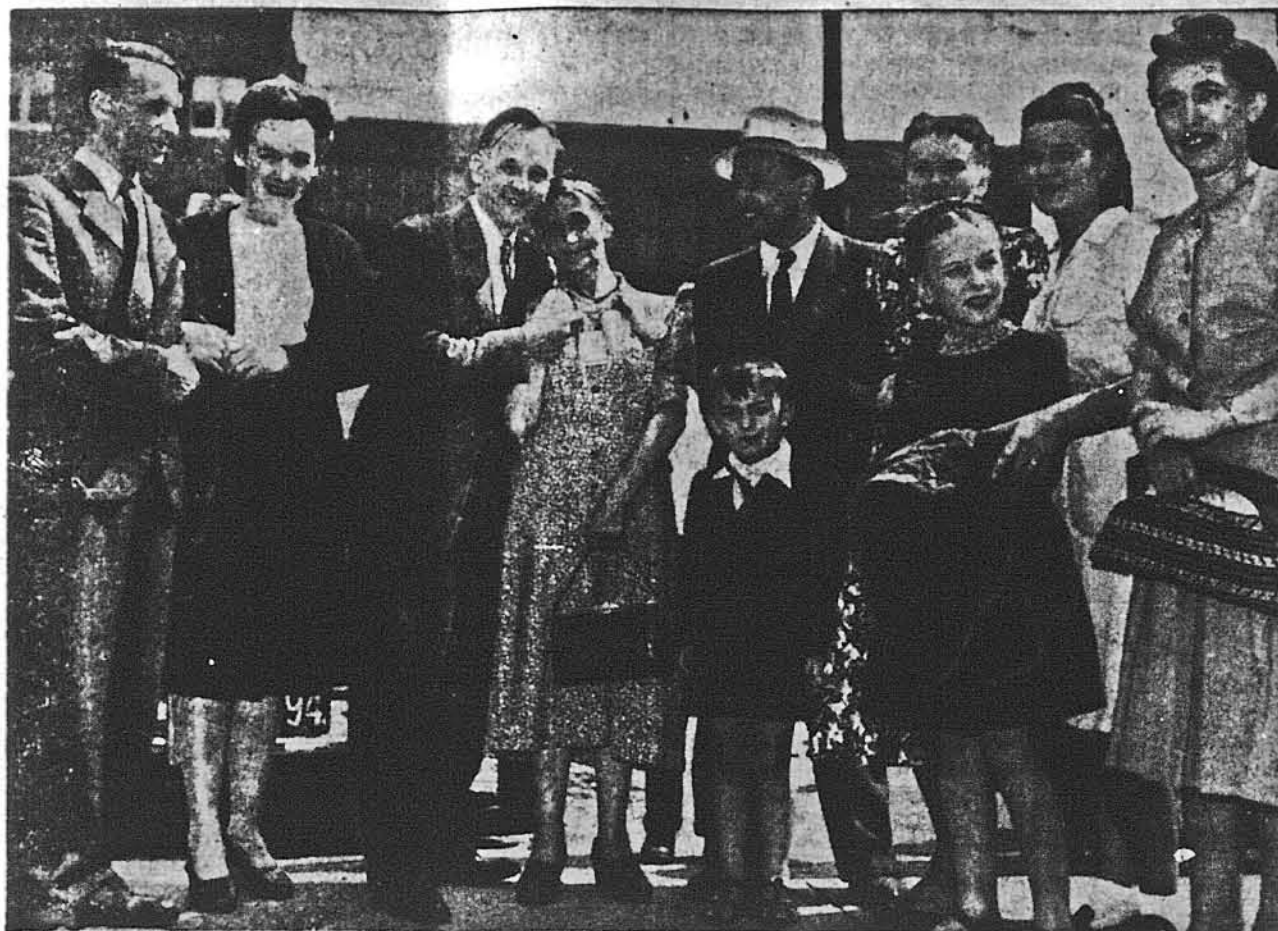
Новозорганізоване підприємство в Гартфорді під проводом знаного провідника стейтської організації української молоді і ветерана американської армії п. Йосифа Ярошевича висвітлює дня 18. липня в церковній галі вперше кілька дуже цікавих фільмів з природи, а також фільмову драму під назвою „Марійка невірниця“. Фільм, побудований на тлі побуту українського Закарпаття під чеською владою, викликав тоді живий інтерес самих чехів. Теж президент Масарик оглядав цей фільм. Вже з українського боку названо фільм, зовсім слушно, „Забутий Край“.

Помінаючи мистецьку форму фільму, а також моральні і національні моменти, яких в фільмі, з огляду на зрозумілий інтерес чеської фільмової продукції, годі шукати — фільм ілюструє цілу безодню злиднів і безпросвітності наших

братів в Закарпатській Україні, які несли віками тяжкий хрест мадярської неволі, потім чеської господарки, в врешті московсько-більшевицького „визволення“. Ця вітка ціними віками гноблена національно і соціально, дужим зривом 1938 р. доказала світові свою глибоку національну свідомість, будуючи свою українську державу та борючись в нерівній боротьбі з мадярською армією на протязі 6 тижнів тоді, коли модерна чеська армія не віддала її одного стрілу до гітлерівського нападника.

Багато рефлексій насуває фільм і варта його побачити. Беручи під увагу, що це молоде українське підприємство має за завдання в будучині висвітлювати українські національні фільми більшої вартості, належало б українцям підтримати цей сміливий почин і дати можливість стати на ноги так важкому в теперішніх обставинах українському підприємству.

Ю.



РАДІСТЬ ВРЯТОВАНОЇ СІМ'Ї. Цю знімку помістив канадійський „Ді Віндзор Дейлі Стар“ з 19. липня п. н. „Рідня Зелених зійшлася разом на Віндзор-станції“. По середині бачимо молодого й активного Богдана Зеленого (свого часу сидів в польській тюрмі на Баторого разом з полк. А. Мельником!), як обіймає стареньку 78-літню маму, яку спровадив з скитальщини, разом з двома братами, Зеноном і Ростиславом та їх дружинами і дітьми. З правого кінця бачимо п-ню Анну Зелено, яка разом зі своїм мужем Богданом, належать до 341 відділу У. Н. Союзу. Тепер є надія, що з побільшеною ріднею Зелених побільшиться теж і Союзова родина. А всіх їх ще нема на тій знімці!

Виїзд наших малих Ньюйорчан на „Вакаційну Оселю“

В неділю, 25. липня, коло 8-ої години зранку зарілося біля 33. числа 7-ої вулиці від розсіяних личок наших найменших (від 6 до 11 літ), що весело спішили на збірку. Біля 20 хлопчиків і дівчаток йшли, несучи свої невеличкі клучочки, в товаристві родичів, які їх мали передати двом панам з Жіночої Секції Організації Нових Імігрантів. Замовлений автобус забрав всіх з 4-ої Енн у свої вигідні сидіння й веселе товариство почало на Савт Феррі.

Треба було бачити ту радість на маленьких личках, коли автобус віхав на величезний пором, а цей рушив через Гудзон. На другому березі перевіз їх аж під замовлений вагон станції Джерзі, куди влетів щебет наших пташенят. Дуже чинна залізнична обслуга допомогла дітям всім і перенести їм пакуночки, хоч арні були й невеличкі, саме під силу та ріст пасажирів. Миттю розмістили їх пані-опікунки на призначених сидіннях, перевірили список і адреси батьків — і вже — іде до від'їзду потягу — почав мінятися в вагоні образ за образом. Хлопчики відновляли приятельство, дехто вже ділово сягнув по другий сніданок, а дехто рушив цікаво поміж ряди сидінь оглядати довжезний вагон. Вже знайшли паперові кубки, та один одному почав розяснювати, як треба робити, якщо захочеться напиться води. Дівчатка створили свої гуртки на сидіннях і розказували собі про щось дуже, а дуже цікаве, але й веселе, бо раз-у-раз лунав їхній сріб-

ний сміх. Там знову хлопчики нахилили свої біляві головки разом оглядаючи завзято якісь малюночки, пояснюючи собі пальчиками...

Аж рушив поїзд. Останні прощальні усміхи й кивнення родичів з перону й поїзд потягнувся тихо, легесенько на зустріч чистому повітрю з метою станути поплудні в чудовій гірській околиці в ОО. Василія в Давсон, в Пенсильнії. Голова й секретар Організації Нових Імігрантів в Нью Йорку, що відправляли цей літній поїзд аж до Філадельфії, мали досить часу обмінятися думками з обома панями щодо кожнотижневого звідомлення про кожну дитину, щодо відвідин родичів тощо, й передали їм телефонічну відповідь ОО. Василія, що вже все приготоване жде в Давсон, та що до поїзду буде вислане авто по дітей. Не зчулися, як прийшла Філадельфія. Панове висіли, а літній поїзд під проводом двох пань рушив в дальшу дорогу, щоб чимскоріш завести дорогогий

транспорт на місце призначення.

Ця радісна подія незвичайно корисна й конечна, бо особливо дітям з найновішої іміграції треба приділити багато уваги. По всій своїй спроможності треба дати їм нагоду побувати на свіжому повітрі поза Нью Йорком, щоб їхні білдонькі личка порожніли за тих півтора місяця, щоб побити в гарній гірській околиці зміцнивши маленькі організми, бо по повероті жде на них праця в школі.

(В. К.)

Шукать своїх рідних

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохайтеся на початку листа докинути подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи дресами від скитальників прохайте звертатися безпосередньо до З.У.А.Д.Комітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полегдження вашої справи.

ШИФКАРТИ ПРОДАЄМО НА ВСІ КОРАБЛІ.

ГРОШІ посилаємо до всіх країв і виплачуємо на останній пошті.

АФІДЕВІТИ, петиції та інші потрібні документи на спровадження кривих і знайомих до Америки зі скитальщини та інших країв.

ПРОДАЄМО доми та всякого роду бизнеси. У всіх справах звертайтеся до звісного

НОТАРІАЛЬНОГО БЮРА.

S. KOWBASNIUK

277 EAST 10th ST., Near Ave. A NEW YORK 3, N. Y.

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

15,581 Тиро Миколи-Павлів з с. Пятниця (Добромиль) від Левіцький Івана.

15,582 Нодзо Яцка від Нодзо Матвія с. Еви.

15,583 Саверко Теклі Савчак Федька, Старейко Івана від Савчак-Саверко з с. Монастир (Лісько).

15,584 Омчук Томка з с. Поточиська (Городенка) від сестри Михайлини.

15,585 Ердик Андрія з с. Лісковате (Добромиль) Глинянський Степана від Ердик Анни.

15,586 Бакаляр Марії з с. Видерня (Сянік), Бацак Фені з с. Чорна від Бундзар Анастасії.

15,587 Тишко Юрка, Юсипчук Миколи з Косова від Козак Володимира.

15,588 а) Стецько Анни, Петронелі і Івана знайомих зі Сянока від Сірий Михайла.

15,588 б) Рідних і знайомих з с. Гірне (Стрий) від Юник Марти зам. Сірий.

15,589 Цюпчик Грицька с. Василія з с. Устечко Червоне (Залишки) від Цюпчик Стефанії д. Михайла зам. Букатка.

15,590 Ціхвіський Панька з Ходорова (Бірка) від Ціхві-

НЕЗАЛЕЖНИЙ ЧАСОПИС "ЧАС"

І єдиний в світі український ілюстрований журнал

"ПУ-ГУ"

що виходить на скитальщині може передплатити в представника на Америку.

Пишіть за подробицями:

M. DOLNYSKY

P. O. Box 129

JENKINTOWN, PHILA, PA.

ська Марії зам. Добрянська.

15,591 Бурковський Михайла з с. Співка (Камін. Подільськ.) від Білоус Григорія Михайловича.

15,592 Процик Івана і Анастасії з с. Пятниця, Бабуляк Марії з дому Борко з с. Тарнави, Войтенко Марії і Хомишак Анни всі з пов. Добромиль від Войтенко Григорія.

15,593 Войтишин Степана з с. Дорогічівка (Залишки) від Попадін Юрка.

15,594 Перчак Григорія з с. Таврів (Бережани) від сестри Олени Перчак зам. Клим.

15,595 Вуйка з с. Свободна (Ярослав) від Ярема Івана.

Голосатись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Для 6. липня 1948 року помер у 56. році життя

СЕМЕН КАНОНИК,

член Бр. св. Стефана, від. 221 У. Н. Союзу в Шікаго, Іллі.

Покійний походив з міста Волиць, пов. Городенка, Західна Україна. Полюбив жону Марію, два сини і дочку.

Похорон відбувся 10. липня з укр. гр.-катол. церкви на центар с. Ніколая при участі родини, членів від. 221 УНЧ і приятелів.

— В. П. П.!

Т. Шинкула, секр.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ ТА ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СВІТА

ШИФКАРТИ - ПОДОРОЖНІ ДОКУМЕНТИ

Продажа різних бизнесів, домів, фарм, та різного роду асесуранс.

WESSON & BARTKIW

Steamship Agency

AIR PLANE TICKETS TO ALL PARTS OF THE WORLD

ПЕТРО БАРТКІВ

REAL ESTATE & INSURANCE BROKER, NOTARY PUBLIC

309 East 14th Street, Tel.: ALgonquin 4-8254. New York 3, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

ТЕОДОР СКОЦІЛЯК, син Михайла і Марії Скоціль, народжений в Рогізіно, пов. Самбір, який живе тепер в Канаді, пошукує МАГДА БЕМБА (ліво-чече прізвище), ур. в Рогізіні, пов. Самбір, виїхала до Америки по 1-шій св. війні. Хто про неї знає, або вона сама, прошу написати на адресу: SKOCYLAK THEODOR, 147 Symington Ave., Toronto, Ont., Canada.

ХТОНЕБУЛЬ, що бажав провести ВАКАЦІЇ в місці серця на фармі, можемо таким гостем прийняти кімнати, що їх ще маємо, не зайнятих. Маємо гарне місце до купання, електрика, вода в кімнатах, знамениті дачі, бо ми маємо всю свіжу ярину, курі, молоко і т. д. По більше інф. телефонуйте або пишіть до: Mrs. Wm. TURSKE, Oakdale, Conn., Chesterfield, Box 84, Phone: New London 2-4604.

МИРОСЛАВ БЕЗУШКО пошукує рідні, вуйнів ГАЛАГІН, жінка Миколаї, і п. сина Володимира. Вона походить з Луки, пов. Тернопіль, мають перебувати в Лисейк, Н. Дж. Також шукає ОНУФРІЯ ГАЛАГІН і МАРІЮ ГРАНИК, з дому Галагін. Онуфрій має перебувати в Каліфорнії. Вони походять з села Юзефівка, пов. Тернопіль. Хто їх знає, або вони самі, прошу писати до: Wladimir Dem-browsky, P. O. Box 35, Manchester, N. Y.

РЕАЛЬНОСТІ

НА ПРОДАЖЕ Джеррі Сіті однокімнатний дім, 228 Second St. Трикімнатний дім і шпур, мурований, 385 Grove Street. Шпур належить на грошеню, бучерню, делікатесен, драйгудс або стейкхенері. JOSEPH P. CASEY, 2986 Boulevard, Jersey City, N. J.



Comfortably air conditioned
Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN
FUNERAL DIRECTORS
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
and IRVINGTON, N. J.
Eaton 5-5555

OUR SERVICES ARE AVAILABLE ANYWHERE IN NEW JERSEY

НЕ ВИДАВАНЕ ЗАБАГАТО

Завжди НАДІЙТЕ дещо з вашого забезпечення.

Ми укладімо прекрасний ЦІЛИЙ ПОХОРОН за \$150.00

У випадку смерті в родині клієнта:

KAIN MORTUARIES, INC.

Найбільший український погребовий зарпідник в Америці

S. KANAI KAIN, Pres.

433 STATE STREET

PERTH AMBOY, N. J.

Phone PE 4-4646

— or —

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

86 ELIZABETH AVENUE, NEWARK, N. J.

Phone BR 6-6782

225 WEST JERSEY STREET

ELIZABETH, N. J.

Phone EL 2-3611

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

зарпідкує погребення по ціні так низькій як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

Займається похоронами в БРОНКСІ, БРОУКЛІНІ, НЬЮ ЙОРКУ і ОКОЛИЦІХ

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Branch Office and Chapel: 707 PROSPECT AVENUE (Cor. E. 155th St.)

BRONX, N. Y. Tel.: ME 6-5877

UKRAINIANS
NEWARK — ELIZABETH
AND VICINITY
FOR THE BEST COAL
CALL

Anthony Shumeyko
Shumeyko Fuel Co.
1972 OSTWOOD TER.
UNION, N. J.
Tel.: UNionville 2-5036, 2-5244
DELIVERY BY CHUTE OR BAG



AT TARZAN'S DEMAND FOR AN EXPLANATION OF THE STRANGE SCENE, THE PRIEST COMPLIED, "MORE THAN A CENTURY AGO..." HE BEGAN,

Священник згодився на жадання Тарзана і почав: „Буде тому більше як сотня літ...



"A POWERFUL PIRATE SHIP CAME INTO A NEARBY BAY WITH A BRITISH PRIZE."

„...як могутній розбишацький корабель приплив туди з британською добычею."



"THERE," HE CONTINUED, "THE STORM THEY HAD BEEN TRYING TO AVOID OVERTOOK THEM, BOTH SHIPS WERE WRECKED ON THE BEACH."

„Осьтам" — говорив він далі — „лежать на повережжі кораблі, розбиті бурєю, яку вони хотіли виминути."



DESPERATELY IN NEED OF FOOD AND FRESH WATER THE SURVIVORS, BOTH CAPTORS AND CAPTIVES, SEARCHED THE ROCKY SHORE."

„Серед розпучливого пошукування за харчами й водою, як пани так і їх невільнички дійшли до каменистих берегів."

ТАРЗАН, ч. 1894. Оповідання з минулого.